

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 19/3/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 017: Nhìn thấu mới là chân thật học Phật

Nếu có thể nhìn thấu suốt được mọi việc thì mới có thể làm được đến nơi đến chốn, nếu lơ mờ trước mọi sự mọi việc, nửa tin nửa ngờ thì không thể có được kết quả tốt đẹp. Chúng ta hãy tự quán chiếu bản thân mình sau nhiều năm học Phật, đã chân thật nhìn thấu mọi sự mọi việc hay vẫn đang trong trạng thái lơ mờ. Hòa Thượng nói người tu hành rốt ráo thì chỉ cần ba đến năm năm là có thành tựu. Thời gian tu của chúng ta đã nhiều hơn và chỉ thu hoạch được những điều nhỏ nhỏ là chuyển đổi được một số tập khí xấu ác. Phiền não vọng tưởng tuy có ít đi nhưng chúng vẫn luôn trực chờ để phát khởi.

Vậy nhìn thấu là thế nào? Hòa Thượng khẳng định: ***“Nhìn thấu là tường tận chân tướng của mọi sự mọi việc. Ngày ngày, ta nhìn thấu mọi sự mọi việc thì đó mới chân thật là người học Phật! Trước tiên, ta phải nhìn thấu được thế gian, nhìn thấu được thế giới này. Trên Kinh Kim Cang nói rõ ràng phàm cái gì có hình tướng thì đều là hư vọng. Thế gian này không phải là thật, chúng ta phải hiểu chân tướng sự thật này.***

“Buông xả không phải là không làm gì cả! Đây là bảo bạn đừng dính mắc trên tâm, chứ không phải bảo bạn buông xả trên sự, trên vai trò, trách nhiệm. Sự việc càng làm được tinh tấn, dũng mãnh, viên mãn nhưng trong tâm như không hề có việc gì, không có một chút dính mắc, không có một chút tư lự, không hề có vọng tưởng, phiền não thì đó mới chân thật là buông xả! Không những thân tâm thế giới này phải buông xả mà quan trọng nhất là đem phân biệt, chấp trước, vọng tưởng của chính mình buông xả nốt thì bạn mới nhanh có được thành tựu. Tâm này của bạn mới chân thật đạt đến thanh tịnh.

“Phật dạy bảo chúng ta dùng trí tuệ để quán sát cảnh giới! Làm theo trí tuệ của mình thì mới có thể nhìn được thấu, buông được xuống. Tại vì sao hiện tại chúng ta không buông được xuống? Vì không nhìn được thấu! Bạn chân thật nhìn thấu mọi sự mọi việc rồi thì rất dễ dàng buông xả! Người không thể buông xả được đều là do chưa nhìn thấu! Người học Phật phải nhìn thấu chân tướng mọi sự mọi việc, nếu không được như vậy thì chúng ta chưa học Phật.”

Chúng ta hiện tại mới nhìn thấy trên tướng và nhìn sai đi sự thật rất nhiều. Có người đi qua đường ray tàu hỏa, hay đi ngang qua một ngôi nhà, mà họ lại nói là họ không nhìn thấy gì. Trạng thái như ngây như dại này là ma đưa đường, quỷ dẫn lối.

Trạng thái này diễn ra rất nhanh, đôi khi chỉ là thoáng chốc, nhưng nếu xảy ra vào thời điểm chúng ta đang lái xe hay đang làm một việc gì đó, thì hậu quả sẽ khôn lường. Người có tâm định tĩnh thì rất ít khi rơi vào trạng thái này. Định tĩnh càng cao thì trạng thái này càng ít đi.

Biểu hiện của người không định tĩnh là lúc nào cũng bô lô ba la, về đến nhà là mở ngay ti vi để đó, hễ ở một mình là ôm chặt điện thoại không buông ra. Nếu còn trẻ đã như vậy thì khi càng có tuổi, lên làm bà, làm mẹ vợ, mẹ chồng, thì tâm càng không thể định tĩnh. Cho nên Hòa Thượng bảo nhìn thấu chân tướng sự thật, chính là nhìn thấu sự việc này, đừng để đến lúc chúng ta không còn khả năng định tĩnh thì sẽ buông trôi, luôn sống trong vọng động. Kết quả của vọng động là bất an.

Phật muốn chúng ta nhìn thấu để chúng ta nhìn mọi sự mọi việc nhẹ nhàng, không quá cố chấp, không quá đau thương, cuối cùng là buông được xuống. Nhìn thấu giúp chúng ta làm những việc cần làm, không dùng thời gian làm những việc không cần thiết, để rồi tăng thêm sự hối tiếc và khổ đau. Kiếp người từ lúc sinh ra cho đến lúc rời khỏi thế gian này triển miên với nhiều. Nếu có sự vui vẻ chỉ là ngắn ngủi tạm thời. Thậm chí, giới siêu giàu cũng có khổ đau được giấu kín phía sau những chiếc siêu xe. Ai cũng vậy, đều sẽ phải đưa tiễn rất nhiều người mà mình thương yêu và tôn kính. Cảnh đau thương đó luôn diễn ra trong suốt cuộc đời. Cho nên nhìn được thấu mới là chân thật học Phật.

Định luật “*Sanh Lão Bệnh Tử*” là chắc thật, không thể thay đổi được. Cái chết là bước đi cuối cùng của kiếp con người không ai có thể thay đổi được. Phật cũng không thể giúp được, Ngài có thể dùng thân tứ đại để đến với chúng sanh nhưng thân tứ đại ấy cũng đi theo dòng sinh tử. Chúng ta chưa nhìn thấu chân tướng sự thật nên mới khổ đau đến cùng tận.

Tất cả những gì có hình tướng đều là hư vọng, tuy nhiên, con người lại chấp trước những thứ hư vọng này. Không chỉ những thứ có hình tướng mà ngay cả giấc mơ, cảm giác, linh cảm, cảm ứng đều là không thật. Tất cả đều từ tâm tưởng sanh. Ngay đến thế gian này cũng không phải là thật. Vì chưa thật hiểu sự thật này nên chúng ta tu hành chưa dứt khoát, chưa buông được xuống nên trong đời sống vẫn còn sợ hơn thua, lời lố, được mất, tốt xấu.

Buông xả không có nghĩa không làm gì! Nhiều người đã hiểu nhầm sự buông xả nên đã không làm các việc lợi ích chúng sanh, không làm các việc thúc đẩy giáo huấn Phật Đà, phát dương quang đại giáo huấn Thánh Hiền. Nếu chúng ta không làm thì thế hệ sau, con cháu chúng ta làm sao được tiếp nhận những lời dạy bảo của người xưa. Đời trước chúng ta, nếu không có những người quên đi chính mình, hy sinh phụng hiến thì Phật pháp thuần chánh không còn đến ngày nay và chúng ta không có cơ hội tiếp nhận.

Gần chúng ta nhất là Hòa Thượng Tịnh Không. Ngài đến thế gian này là hy sinh phụng hiến, làm biết bao nhiêu việc cho thế gian nhưng lại không có sở hữu. Ngài là người nổi tiếng, không thiếu tiền tài, danh vọng, địa vị nhưng Ngài lại không dính mắc. Ngài đến và rời khỏi thế gian như một lữ khách. Đây là điều hết sức đặc biệt! Cho nên, từ tấm gương của Hòa Thượng, chúng ta hiểu rằng buông xả là buông trên tâm chứ không buông vai trò, trách nhiệm.

Chúng ta cần nhắc lại việc này nhiều lần vì có rất nhiều người còn mơ hồ. Đáng ra với tài năng tự có của họ, họ có thể mang lại nhiều lợi ích cho chúng sanh, phát dương quang đại Phật pháp và chuẩn mực Thánh Hiền. Đây cũng là cơ hội để họ tích công bồi đức. Tuy nhiên, họ lựa chọn đóng cửa niệm Phật, nhưng lại là niệm Phật trong vọng tưởng, trong tham cầu. Trải qua thời gian tu hành như thế cả chục năm, mà phiền não vọng tưởng vẫn y nguyên, tập khí xấu ác vẫn đầy đủ thậm chí còn tăng thêm. Đây là chúng ta đang nói đến chính mình! Sau thời gian tu hành dài như vậy, 10-20 năm rồi, nhưng vọng tưởng phân biệt chấp trước vẫn y nguyên. Gần danh thì dính danh, gần lợi dính lợi, gần tiền dính tiền, gần sắc dính sắc, gần ăn dính ăn, gần ngủ dính ngủ. Nếu chúng ta chân thật buông xả thì chúng ta không dính mắc như vậy. Chúng ta đang chỉ buông trên tướng chứ chưa buông được nội tâm.

Phật dạy chúng ta: “*Chư ác mạc tác, chúng thiện phụng hành*” – Việc ác đừng làm và việc thiện thì phải vâng làm. Nếu theo tinh thần của Bồ Tát đạo thì việc thiện mà không làm thì chúng ta đã có lỗi rồi. Việc lợi ích chúng sanh trong năng lực mình mà mình không làm hoặc chỉ vì sợ khó, sợ khổ, sợ phiền, sợ gian nan mà không làm thì đã trái với Bồ Tát đạo. Chúng ta không nhìn được thấu nên không buông được xuống! Nhìn thấu là chúng ta phải thấy rằng vật chất hay năng lực mà mình đang bỏ ra sẽ được chuyển thành phước báu hoặc cao hơn là đang chuyển thành công đức.

Có nhiều người hiểu sai về khái niệm buông xả nên tu tập không thành công. Họ hiểu buông xả là buông trên hình tướng còn trên nội tâm, vẫn chấp cứng, dính chặt. Kinh Tịnh Độ thường nhắc rằng “*Tâm tịnh thì cõi nước tịnh*”, vậy chúng ta có niệm Phật với tâm thanh tịnh không? Nếu niệm Phật với tâm không thanh tịnh thì chưa tương ưng với cõi Tây Phương Cực Lạc của Phật A Di Đà. Đây là nguyên nhân vì sao nhiều người niệm Phật mà không được vãng sanh.

Hòa Thượng chỉ dạy chúng ta đem phân biệt, chấp trước, vọng tưởng của mình buông xả thì tâm mới được thanh tịnh. Đối với công việc luôn làm một cách tinh tấn, dũng mãnh, viên mãn nhưng trong tâm như không hề có việc gì, làm mà như không làm, không làm mà làm. Đây mới thật là buông xả! Người như thế làm việc sẽ không mệt mỏi. Nếu chúng ta chấp trước, thì chúng ta sẽ cảm thấy mệt mỏi. Bây lâu nay, chúng ta niệm Phật vẫn ở trạng thái lười biếng, giải đãi, chênh mảng, nhếch nhác chứ chưa tinh tấn, dũng mãnh rời xa mọi phân biệt, chấp trước.

Phật dạy chúng ta dùng trí tuệ để quán sát cảnh giới. Muốn vậy, chúng ta phải tu hành, có giới, có định thì mới có trí tuệ. Chưa có tuệ thì không thể quán sát được. Chúng ta chưa có trí tuệ thì mượn nhờ trí tuệ của Phật Bồ Tát. Phật Bồ Tát dạy bảo chúng ta điều gì thì chúng ta cứ y giáo phụng hành. Chúng ta mượn nhờ trí tuệ của Hòa Thượng tức là cứ theo đúng lời dạy của Hòa Thượng mà làm một cách dững mãnh, tinh tấn, không được thêm vào hay bớt ra. Có như vậy mới không sai!

Phàm phu chúng ta có một nghiệp là luôn muốn thêm vào hoặc bớt đi lời dạy của Phật. Trước đây, có người nói rằng Phật chế giới không sát sanh thì chúng ta chủ yếu không giết những con vật lớn, chủ yếu không giết người. Không thể có cách nói như vậy! Họ đã bớt đi, nói sai đi! Trong giới Kinh, trên từ chư Phật, dưới đến các chúng sanh, côn trùng nhỏ nhất đều bình đẳng như nhau.

Cho nên chúng ta không có trí tuệ thì mượn nhờ trí tuệ của Phật, Bồ Tát của các bậc chân tu như Hòa Thượng. Trong 70 năm tu hành, Hòa Thượng đã biểu pháp ngay trong đời sống hiện đại. Ngài không bỏ hết mọi sự việc hay rời xa đời sống, Ngài sử dụng công cụ khoa học tiên tiến để phục vụ chúng sanh chứ không phải phục vụ cho tập khí phiền não cá nhân. Cho nên việc làm của Ngài, chúng ta có thể dễ dàng làm theo được.

Tùy theo từng thời đại mà các Ngài thị hiện các thân khác nhau để độ chúng sanh. Các Ngài hiện thân Phật, hiện thân tổ sư và như chúng ta thấy, Hòa Thượng thị hiện là một người tu hành, rất gần gũi với chúng sanh để độ chúng sanh. Trong thời hiện đại này, khi khoa học kỹ thuật mang lại nhiều sự thuận tiện, mà Hòa Thượng nhiều năm vẫn không dùng điện thoại. Từ năm 36 tuổi, Ngài đã không dùng đến tiền.

Do đó, nếu chúng ta có thể y giáo phụng hành theo trí tuệ của người xưa thì không bao giờ sai lầm. Trong cuộc sống thường ngày, mọi sự sẽ rất bình lặng nếu chúng ta có trí tuệ để nhìn thấu, từ đó mới chịu buông xả, chịu tha thứ, chịu nhận phần thiệt về mình. Nếu chưa nhìn thấu được mọi việc thì chúng ta sẽ dính mắc, không thể buông xả, để rồi, lại phải trải qua vô lượng kiếp sanh tử.

Hòa Thượng khẳng định: ***“Buông xả được thì tâm mới thanh tịnh. Tâm thanh tịnh rồi thì phiền não sẽ không dậy khởi, vọng tưởng sẽ không có. Vậy thì làm sao có thể tạo ra thị phi nhân ngã, phải quấy tốt xấu của ta, của người! Nhất định sẽ không có việc làm tạo ra thị phi nhân ngã, ý niệm tham sân si dần dần sẽ tan nhạt. Đây chính là lợi ích chân thật của người học Phật.”***

Lợi ích chân thật từ nơi học Phật phải là giảm bớt đi phiền não tập khí của cá nhân. Tuy nhiên, rất nhiều người lại hướng tâm học Phật đến việc tăng phước, khỏe mạnh, sống lâu. Họ đã biến pháp Phật, pháp giải thoát sinh tử luân hồi, thành pháp đi vào sanh tử luân hồi. Thậm chí có người giảng đạo cũng không giảng rõ ràng như Hòa Thượng, cho nên học trò cũng chỉ học và làm đến mức độ nào đó, rồi ngày ngày vẫn dính vào

phiền não chấp trước, không có cơ hội thoát ra. Vì lẽ đó mà tu hành nhiều năm mà tâm vẫn không thanh tịnh, đến khi cận tử nghiệp đến, đáng sanh tử đọa lạc thế nào vẫn sanh tử đọa lạc thế đó. Tu hành không đúng tiêu chuẩn nên mới như vậy. Có ba tiêu chuẩn chúng ta cần nhớ. Phật dạy thấp nhất là phước báu Trời, Người. Phật dạy Tam thừa, Nhị thừa, Nhất thừa. Phật Thích Ca Mâu Ni từng nói vì chúng sanh không tiếp nhận được pháp Nhất thừa nên Ngài phải giảng nói Tam thừa và Nhị thừa.

Phật muốn chúng sanh chân thật đạt đến giải thoát chứ không phải đạt đến sống lâu, hưởng phước, được phước. Thật ra tuổi thọ ở thế gian cũng chẳng được bao lâu, đến khi hết thọ mạng lại sanh tử, lại đọa lạc. Chúng ta tu hành cần phải đạt đến sự an vui, tự tại ngay trong cuộc đời này và đến lúc ra đi, cũng phải tự tại như Hòa Thượng Hải Hiền. Có như thế mới đúng với bản hoài mà Phật mang giáo nghĩa đến thế gian.

Để có thể nghe được pháp giải thoát quả thật là việc không dễ dàng vì từ người giảng, đã giảng không rõ ràng, cho nên người học người tu thì đông, nhưng người thành tựu thì quá ít. Thời kỳ của Ngài Lý Bình Nam có 300.000 học trò mà chỉ có 30 người vãng sanh. Ngày nay, con người bị ô nhiễm từ điện thoại, facebook, internet v...v.. nên độ xen tạp càng lớn, khoảng cách với tâm thanh tịnh càng rộng, do đó, sự thành tựu từ việc học Phật càng mờ nhạt./.

n./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!